

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ФІЗИКО- ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

УДК 372.853

DOI: 10.326626/2307-4507.2020-26.7-13

П. С. Атаманчук

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
e-mail: ataman08@ukr.net; ORCID: 0000-0002-3646-8946*

ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Стаття відображає дидактико-технологічні особливості та можливості формування всеохопної природничо-наукової обізнаності індивіда та компетентісно-світоглядного становлення майбутнього педагога фізико-технологічного профілю. Відомо, що найвищому рівню фахової підготовки педагога відповідає сформованість його власного педагогічного кредо. Схвалена (5 серпня 2020 року) Кабінетом Міністрів Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) та сучасна освітня парадигма орієнтують дослідників на розробку методології освітнього прогнозу й сценаріїв інноваційних технологій результативного навчання індивіда (учня, студента). З цих позицій є виправданим акцент про необхідність впровадження технологій бінарних цілеорієнтацій (**конкретна навчальна дисципліна + методика її навчання**) як засобу результативності та дієвості навчання.

Ключові слова: природничо-наукова компетентність, освітній прогноз, бінарність цільової програми, світогляд, педагогічне кредо.

Згідно з Концепцією розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), – (Електронний ресурс: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuyedlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-rozporядzhennya-kmu-pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-realizaciyi-konceptiyi-rozvitku-prirodniccho-matematichnoyi-osviti-stem-osviti-na-2020-2027-roki>), – навчальні методики та навчальні програми STEM-освіти будуть спрямовані на формування компетентностей, актуальних на ринку праці. на формування компетентностей, актуальних на ринку праці. Зокрема, це критичне, інженерне і алгоритмічне мислення, навички оброблення інформації й аналізу даних, цифрова грамотність, креативні якості та інноваційність, навички комунікації.

Головні методичні та технологічні аспекти інноваційних управлінських впливів на процес формування компетентісних і світоглядних якостей учнівської і студентської молоді, майбутнього фахівця будь-якого профілю синтезовані і узагальнені в низці наших публікацій [2–12; 14]. Формування найвищих рівнів професійних компетентностей і світогляду (вміння, навички, переконання, готовність до вчинку, звичка, авторське педагогічне кредо) може відбуватися тільки внаслідок остаточного і категоричного подолання кризових явищ в освіті (авторитаризм, догматизм, формалізм, консерватизм, суб'єктивізм,

«синдром пташеняти» тощо). Пріоритетного і принципового значення набуває поняття результату навчання. Орієнтація на результат навчання призводить до переосмислення і перегляду традиційного поняття кваліфікація, що асоціюється з поєднанням уже наявного у суб'єкта досвіду з набутими ним у процесі навчання компетентностями і світоглядом, які він зможе ефективно використовувати у своїй трудовій діяльності. Проблему результативності необхідно трактувати, як науку про оптимізацію і закономірності організації, контролю та управління процедурою навчання, предмет котрої співвідноситься з корисними установками, прогнозованою мірою обізнаності, власною системою цінностей [2–6; 12].

Нами було доведено, що процедурам розгортання і засвоєння навчального матеріалу за ознаками параметрів, – стереотипності, усвідомленості, пристрасності, – властивий перебіг у часі, – минулий, теперішній, майбутній. А тому маємо всі підстави для встановлення окремих причинно-наслідкових зв'язків, що характеризують навчально-пізнавальну діяльність у двох іпостасях: **процесу і результату** [5–9; 14].

Основні короткі узагальнення [5–9; 14]:

– спрацьовування механізму психологічної установки (готовність до дії, прийняття на підсвідомому рівні; як правило, ця готовність проявляється, коли

рівень вимог навчальної програми відповідає рівню домагань індивіда);

- прогнозований результат навчання (рівень, компетентність чи світогляд) досягається всіма учасниками навчання в таких навчальних процедурах, коли «теоретик» більше експериментує, а «емпірик» більше теоретизує;

- показником готовності індивіда до засвоєння конкретного навчального матеріалу виступає його здатність фантазувати, висувати гіпотези, будувати плани, розробляти проекти та ін., що є наслідком забезпечення підсильності (сумірності, узгодження) пізнавальних можливостей індивіда з конкретними його пізнавальними потребами);

- впровадження в навчальній діяльності принципу, в основі якого лежить давня мудрість: *скажи мені, – і, я забуду, покажи мені, – і, я запам'ятаю, долучи мене, – і, я навчуся*, – тобто той, кого навчають і сам повинен когось навчати (консультувати, коментувати, експериментувати, тлумачити, оскаржувати, захищати, створювати, наставляти тощо) – умова досягнення у навчанні прогнозованого результату;

- забезпечення адекватності навчального (педагогічного) середовища та навчального матеріалу (прогнозованого і дієвого результату навчання можна досягти тільки при належному матеріально-ресурсному і ідейно-технологічному супроводі цього процесу);

- дієве управління результативністю компетентнісного і світоглядного становлення особистості можливе тільки в умовах об'єктивного контролю як проміжних, так і кінцевих (прогнозованих) результатів навчання (запропоновані в монографіях і статтях градації параметрів пізнавальної задачі і відповідних їм критеріїв (рівнів, еталонів, цінностей тощо) або компетентнісних характеристик індивіда відповідають заданим вимогам).

Впродовж останніх років проблемі, – **Управління процесами формування природничо-наукової компетентності молоді людини**, – в аспектах апробацій, наукових аналізів, конкурсів, експертиз, наукових конференцій, опонуванню дисертаційних робіт, наукових конференцій тощо автори приділяли велику увагу, віднаходячи на доказовому рівні визначальні концептуальні лінії своїх досліджень та впроваджень. Це, зокрема, – потужний масив статей авторів проекту у журналах, що входять до науково-метричних баз даних WoS та/або Scopus; статті у фахових виданнях України та закордонних журналах (в т. ч. ряд англomовних публікацій).

Показовою ілюстрацією визнання актуальності пошукового наукового напрямку слугують гранти, надані нам на здійснення наукових досліджень:

- **(2012-2017 роки; Лондон, Великобританія):** <http://gisap.eu/ru/user/1943>; <http://book.gisap.eu/ru/atomanchuk-petro>;

- GLOBAL INTERNATIONAL SCIENTIFIC ANALYTICAL PROJECT gisap.eu;

Результати досліджень пройшли апробацію у 15-ти етапах Європейсько-Азіатської першостей з наукової аналітики в галузі педагогічних наук. За ре-

зультатами Міжнародної академії наук і вищої освіти (МАНВО; Лондон, Великобританія) впродовж 2012-2017 років науковий доробок наукової школи Атаманчука П.С. відзначений 37 медалями, серед них: 4 золоті, 26 срібних та 7 бронзові.

Сфера застосування результатів [4; 12; 14]:

Результати досліджень відображалися на Хмельницьких обласних конкурсах науково-дослідних робіт (2002-2018 роки) у номінаціях: «Підручники та монографії», «Фундаментальні НДР» та відзначені дипломами I-го II-го та III-го ступеня.

Цінність очікуваних результатів для потреб розвитку країни та світового суспільства визначатиметься зорієнтованістю проекту на гарантоване забезпечення прогнозованих результатів навчання завдяки впровадженню інноваційних технологій та методик управління процесами формування природничо-наукової компетентності та світогляду майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах інформаційно-навчального середовища та STEM-освіти.

Для створення пакету тотальної дидактичної і технологічної підтримки усіх видів науково-навчальних занять і педагогічних практик майбутнього педагога необхідно створити і тиражувати десятки книг і демонстраційних засобів інноваційного характеру (монографії, підручники, навчальні посібники, збірники задач, дидактичні матеріали, електронні посібники; комплекси завдань, технологічні сценарії, програмні продукти, саморобні прилади, та установки тощо). І, звісно, що будуть витрати на проведення педагогічного експерименту. Безумовно, що для цього потрібні не малі фінансові витрати. Однак, вони будуть виправдані тим, що впровадження в навчальному процесі концептуальних основ управління професійною підготовкою учителя значно здешевлює процедури його становлення внаслідок гарантованого досягнення прогнозованих результатів («бездефектне» навчання всіх), інтенсифікації процесу (інноваційні технології навчання) та можливостей скорочення термінів і здешевлення навчання (самоосвіта як феномен управління).

Корисними методичними і технічними напрацюваннями на основі практичного досвіду авторів виступатимуть: створені за ознаками цільової бінарності (навчальна дисципліна + методика навчання цієї дисципліни) підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки для ЗВО; сценарії творчих тренінгів (лабораторні практикуми, практичні заняття, активна педагогічна практика, пошуково-креативна діяльність); портфоліо навчальних дисциплін в курсі здійснює самоконтролю та самоуправління в навчанні індивіда; проектні технології виготовлення і використання саморобних приладів та технічних установок.

Наведені нижче презентаційні слайди (див. *слайди: 1–12*) ілюструють наявність інтелектуального продукту, орієнтованого на всеохопне забезпечення дидактико-технологічної підтримки процедури формування прогнозованих навчально-науковими програмами (стандартами) компетентнісно-світоглядних якостей майбутнього педагога.

Резюме:

Нами доведено [2–12; 14], що запропонована модель управління процедурами орієнтує навчально-пізнавальну діяльність на формування прогнозованих предметних і професійних компетентностей та світоглядних якостей індивіда, внаслідок його мотивованого залучення до активності в навчанні, такої, щоб «теоретик» більше практикував, а «емпірик» більше теоретизував.

Досягнуто також переконаності в тому, що в таких процедурах одночасно реалізується принцип динамічного балансу між раціонально-логічним і емоційно-ціннісним особистісними початками в сприйнятті та засвоєнні конкретного навчального матеріалу. І, що це відбувається на рівні сформованості в молодій людини особистісних компетентісно-світоглядних якостей вищого рангу, а в студентів (майбутніх фахівців природничо-наукового профілю) – власного (авторського) педагогічного кредо.

Доцільність здійснюваних нами наукових досліджень (див, зокрема, сайт Збірника: journals.urau.ua/index.php/2307-4507/issue/archive), доказово співвідноситься з необхідністю значного підвищення рейтингу професій природничо-наукових галузей, який сьогодні катастрофічно низький (ТОП-10 популярних серед нинішніх абітурієнтів професій – яскраве тому підтвердження). Тільки завдяки підвищенню престижу майбутнього педагога фізико-технологічного та фізико-математичного профілів можемо сподіватися, у близькій перспективі, на підготовку компетентних молодих фахівців, здатних долучатися до реалізації важливих державних програм, пов'язаних зі створенням високоточної цивільної та військової техніки, освоєнням сучасних високих технологій (особливо – нанотехнологій), розробкою і втіленням елементів піонерських космічних програм тощо [1–14].

Інноваційність свого фундаментального дослідження вбачаємо у дієвому поєднанні двох феноменальних дидактичних ліній:

- 1) впровадження освітніх інтеграційних тенденцій в якісне навчання молоді (проекти – STEM- або STEAM-освіта);
- 2) забезпечення тотальної природничо-наукової грамотності учнівської та студентської молоді (проекти – УЦОЯО): [13].

Оптимістичний прогноз: в умовах більш всеохопної реалізації презентованого наукового напрямку, природничо-

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

«Формування авторського педагогічного кредо майбутнього фахівця фізико-технологічного профілю»

Наукова школа «Теоретико-технологічні аспекти об'єктивізації контролю навчальної діяльності» (функціонує з 1993 року; науковий керівник - доктор педагогічних наук, професор Атаманчук П.С.).

Вибрані твори з теорії та методики навчання фізики (тематичний комплект книг)

Кам'янець-Подільський – 2020

Слайд 1

Упродовж 25 років автор брав участь в керівництві та виконанні завдань науково-дослідних проектів (науковий керівник – Атаманчук П.С.), що виконувались за кошти державного бюджету, зокрема:

(1995 – 2000): «Управління навчально-пізнавальною діяльністю при вивченні дисциплін природничо-математичного циклу в умовах використання нових інформаційних технологій навчання»;

(2000 – 2004): «Теорія і технологія управління пізнавальною діяльністю в умовах реформування загальноосвітньої школи (фізико-математичні дисципліни)»;

(2007 – 2009): «Інноваційні технології формування фахівця в умовах особистісно орієнтованого навчання та ступеневої освіти»;

(2010 – 2012): «Управління процесами формування фахових компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції»;

(2013 – 2015): «Інноваційні технології управління якістю підготовки майбутніх учителів фізико-технологічного профілю»;

(2017 – 2019): «Теорія управління процесами формування компетентісних і світоглядних якостей майбутнього учителя фізико-технологічного профілю».

Слайд 2

МОНОГРАФІЇ

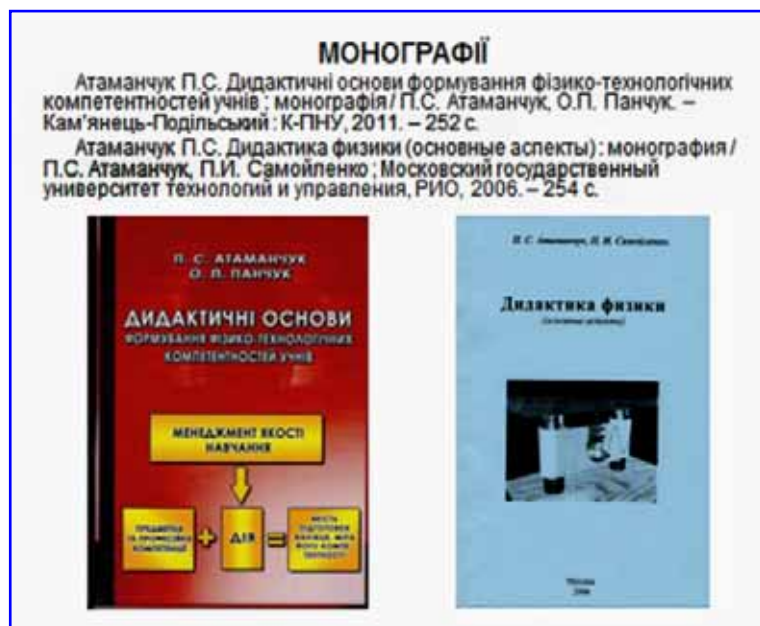
Атаманчук П.С. Управління процесом навчально-пізнавальної діяльності: монографія / П.С. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський: К-ПДП, 1997. – 136 с.

Атаманчук П.С. Інноваційні технології управління навчанням фізики: монографія / П.С. Атаманчук. – Кам'янець-Подільський: К-ПДП, 1999. – 172 с.

Слайд 3

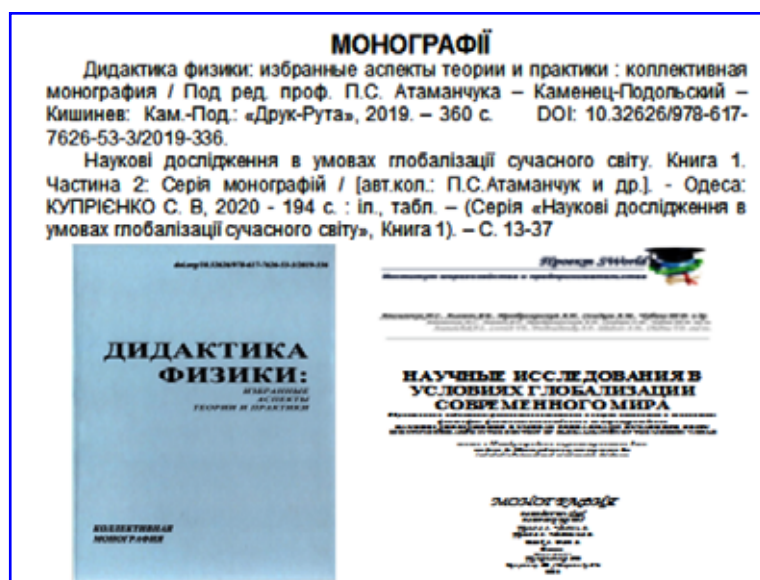

Слайд 4

Слайд 5

Слайд 6

наукова компетентність та професійно-науковий світогляд стануть важливими пріоритетами в житті кожної людини. Можемо очікувати низку науково-технічних знахідок і впроваджень (<http://mvf.kpnu.edu.ua>).

Перспективи подальших досліджень вбачаються в наступному:

Фіксовані умови та часова тривалість термінів незворотного переведення навчання в саморегульований процес – проблема, що потребує свого багатовекторного і глибокого дослідження.

Поза всякими сумнівами, що в основі дидактичних принципів, побудованих на STEM-інтеграційних освітніх орієнтирах та Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти), лежить обов'язкова реалізація апробованого логічного ланцюжка в здійсненості процедури результативного навчання: *науковий задум* → *прогнозований проєкт реалізації задуму* → *моделі (математична, технічна, технологічна) вирішення проблеми* → *експериментальний пошук і відбір (для прогнозованого варіанту) оптимального результату* → *віртуальний (а краще – реальний) варіант реалізації проєкту*.

Безперечно також, що STEM-інтеграція – це «дидактичний прорив» в якійсь модернізації освітньої галузі, як такої. Закон України «Про освіту» від 28 вересня 2017 р орієнтує природознавчу галузь на впровадження в навчання елементів STEM-освіти, як засобу інтеграції (об'єднаннями) природознавчих наук (Science), використання нових технологій (Technology), інженерії (Engineering) і математики (Mathematics). Однак, це величезний пласт всієї освітньої галузі, що очікує, як здається сьогодні, на своє негайне освоєння.

Список використаних джерел:

1. Андреев А.М. Подготовка майбутнього вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. 614 с.
2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П. Цілеорієнтоване формування природничо-наукових компетентностей майбутнього вчителя. *Topical issues of the development of modern science. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference*. Sofia, Bulgaria : Publishing House "ACCENT". 2020. Pp. 121-132. URL: <http://sci-conf.com.ua>
3. Атаманчук П.С., Панчук О.П. Дидактичні основи формуван-

- ня фізико-технологічних компетентностей учнів : монографія. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ, 2011. 252 с.
4. Атаманчук П.С., Самойленко П.И. Дидактика физики (основные аспекты) : монография. Москва : Московский государственный университет технологии и управления, РИО, 2006. 254 с.
  5. Атаманчук П.С. Інноваційні технології управління навчанням фізики : монографія. Кам'янець-Подільський : К-ПДП, 1999. 172 с.
  6. Атаманчук П.С., Атаманчук В.П. Прогноз як основа управління в навчанні. *Materialy VII mezinarodni vedecko-prakticka conference «Moderni vymoznenosti vedy 2012»*. Praha : Publishing House «Education and Science» s.r.o. Dil. 16. Pedagogika – 80 stran. S. 15-23.
  7. Атаманчук П.С. Управління процесом навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Кам'янець-Подільський : К-ПДП, 1997. 136 с.
  8. Атаманчук П.С. Природничо-наукова компетентність індивіда: дидактико-філософський аспект. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна* / [редкол.: П.С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 25: Управління інформаційно-навчальним середовищем як концептуальна основа результативності фізико-технологічної освіти. 166 с. С. 7-19. DOI: 10.32626/2307-4507.2019-25-7-19.
  9. Дидактика физики: избранные аспекты теории и практики : коллективная монография / П.С. Атаманчук, А.А. Губанова, О.Н. Семерня и др. Каменец-Подольский–Кишинев : Каменец-Подольский : Друкарня «Рута», 2019. 360 с. DOI: 10.32626/978-617-7626-53-3/2019-336.
  10. Атаманчук П. С. Теоретичні і практичні основи управління процесами компетентнісного становлення майбутнього учителя фізико-технологічного профілю. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна* / [редкол.: П.С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. Вип. 22: Дидактичні

Слайд 7

Слайд 8

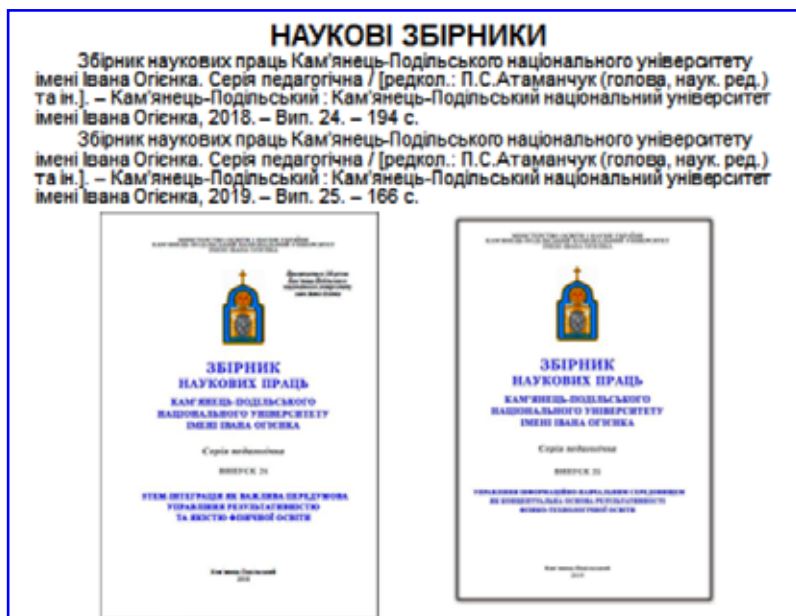

Слайд 9

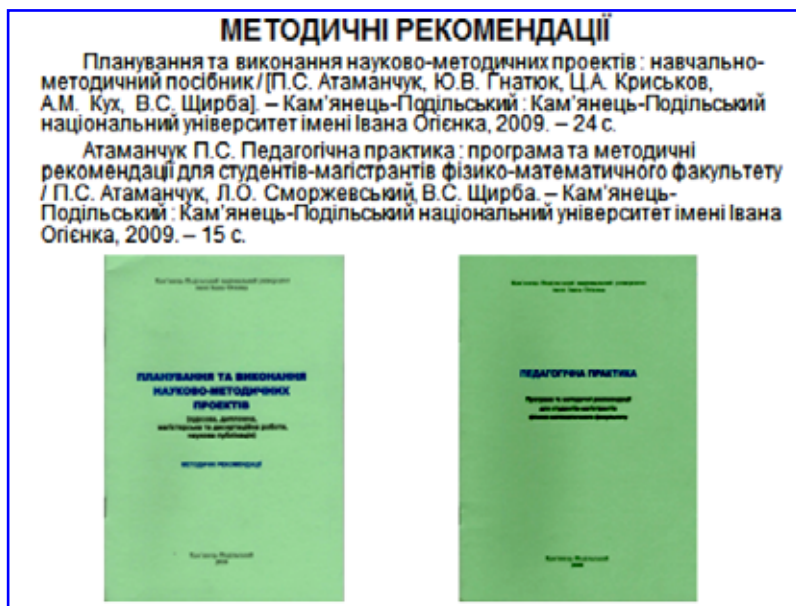

Слайд 10

Слайд 11

Слайд 12

механізми дієвого формування компетентнісних якостей майбутніх фахівців фізико-технологічних спеціальностей. 250 с. С. 7–15.

11. Атаманчук П. С. Тотальний методичний супровід у фаховому становленні майбутнього вчителя фізики. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. Вип. 23: Теоретичні і практичні основи управління процесами компетентнісного становлення майбутнього учителя фізико-технологічного профілю. 186 с. С. 7–11.*
12. Атаманчук П.С. Важливі передумови якісного навчання. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Вип. 24: STEM-інтеграція як важлива передумова управління результативністю та якістю фізичної освіти. 194 с. С. 7-10. DOI: 10.32626/2307-4507.2018-24-7-10.*
13. PISA: природничо-наукова грамотність / уклад. Т.С. Вакуленко, С.В. Ломакович, В.М. Терещенко, С.А. Новікова; перекл. К.Є. Шумова. Київ : УЦОЯО, 2018. 119 с.
14. Менеджмент формування природничо-наукової компетентності майбутнього педагога (глава 1) : монографія. *Наукові дослідження в умовах глобалізації сучасного світу. Книга 1. Ч. 2: Серія монографій / [авт. кол.: П.С. Атаманчук, Я.О. Львович, А.П. Преображенський, О.М. Селедцов, Т.Д. Чубіна и др.]. Одеса : Купрієнко С.В., 2020. 194 с. : іл., табл. (Серія «Наукові дослідження в умовах глобалізації сучасного світу», Кн. 1). С. 13-37.*

P. S. Atamanchuk

*Kamianets-Podilskyi National
Ivan Ohienko University*

FORMATION OF NATURAL AND SCIENTIFIC COMPETENCES OF STUDENT AND STUDENT YOUTH

The article reflects the didactic-technological features and possibilities of formation of comprehensive natural-scientific awareness of the individual and competence-world-view formation of the future teacher

of physical-technological profile. It is known that the highest level of professional training of a teacher corresponds to the formation of his own pedagogical credo. Approved (August 5, 2020) by the Cabinet of Ministers, the Concept of Development of Natural and Mathematical Education (STEM-education) and the modern educational paradigm orient researchers to develop a methodology for educational forecasting and scenarios of innovative technologies of effective learn-

ing of individual (student). From these positions, the emphasis on the need to introduce technologies of binary goal orientations (specific academic discipline + methods of its training) as a means of effectiveness and efficiency of training is justified.

Key words: natural science competence, educational forecast, binary of the target program, worldview, pedagogical credo.

Отримано: 25.04.2020

УДК 378.147:371.134:53:004.92:004.55

DOI: 10.326626/2307-4507.2020-26.13-19

А. М. Кух¹, О. М. Кух, А. О. Пищаль

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
e-mail: kukh@kpmi.edu.ua¹, okukh@kpmi.edu.ua, andrij.pyschal@gmail.com
ORCID: 0000-0002-7865-4704¹

МЕНЕДЖМЕНТ ЗНАНЬ: ФОРМУВАННЯ НОВОГО КОНТЕКСТУ ОСВІТИ

Розглянуто підходи до визначення поняття менеджменту знань, описано об'єкт менеджменту знань та його принципові характеристики, розглянуто механізм управління знаннями в закладі вищої освіти. Дана характеристика переваг впровадження системи управління знаннями у ЗВО та її місце в системі управління потоками інформації. Окреслено методологію навчання майбутніх фахівців щодо створення і подальшого розвитку знань на основі формування інноваційного контексту освіти. Наголошено на необхідності вдосконалення системи підготовки педагогічних кадрів з врахуванням інтелектуального компоненту, формування критичного мислення майбутніх фахівців фізико-технологічного профілю, розвитку їх творчості, здатності швидко засвоювати й практично застосовувати нові знання та вміння, працювати в команді.

Ключові слова: менеджмент знань, інформація, контекст освіти, генерація знань, критичне мислення, творче мислення, проблемний метод навчання.

Вступ. В умовах революційних змін в інформаційних технологіях та технологіях донесення і формування знань, та під впливом таких чинників як глобальна конкуренція, прискорення процесів впровадження інновацій та прийняття рішень, підвищення продуктивності праці та освіченості працівників формується потреба в новій функції управління, сутність якої полягає в акумулюванні інтелектуального потенціалу, виявлення і поширення інформації та досвіду, створення передумов для поширення і передавання знань та досвіду. Традиційно ця роль належала науковим та навчальним закладам як інститутам збереження, передання знань та пошуку кардинально нових вирішень. В сучасних умовах розв'язати це завдання покликана нова галузь – менеджмент знань (knowledge management).

Прогресивні інформаційно-комунікаційні технології значною мірою полегшують процес управління знаннями. Однак менеджмент знань не може здійснюватися тільки за допомогою технологічних вирішень. Сьогодні не існує достатньої кількості показників та параметрів для оцінки ефективності використання системи управління знаннями. Для ефективного управління знаннями в умовах розбудови вищої освіти необхідно створити відповідну організаційну культуру, що забезпечить вільний обмін знаннями і розвиток творчого мислення як науково-педагогічних працівників, так і майбутніх педагогічних кадрів. Епоха інформаційних технологій пропонує головне джерело розвитку і підтримки конкурентоспроможності суб'єктів господарювання яким є заклад вищої освіти – нематеріальні активи якого феномен знання, що трактується як «... стратегічний ресурс соціальної трансформації суспільства та

чинник системних перетворень на основі комплексності та єдності закономірностей інтелектуального прогресу...» [2]. При цьому виникає необхідність у розробці нових підходів до формування методології, методів та методик навчання майбутніх фахівців.

Виходячи з об'єктивних передумов, аналізуючи науково-методичні праці, володіючи багаторічними досвідом навчання та викладання в закладах освіти різних рівнів можна стверджувати, що сьогодні світова система освіти на всіх рівнях перебуває в стані латентної кризи. Це обумовлено тим, що концепція профільної освіти, якою охоплено більшість розвинених країн, морально застаріла та орієнтована на індустріальний етап розвитку суспільства. Проте суспільний розвиток пропонує новий етап – побудову постіндустріального суспільства, в якій спостерігається значне підвищення ролі людського чинника в розвитку економіки країн та суспільства в цілому. Цей чинник вимагає наполегливого вдосконалення системи підготовки кадрів щодо підвищення інтелектуального компоненту креативності в будь-якій сфері діяльності людства.

Постановка проблеми. Метою статті є аналіз теоретичних уявлень щодо методології та методичних підходів до підготовки фахівців, спрямованих на розвиток особистісних знань працівників та здобувачів освіти, методів формування нових знань, суті поняття “менеджмент знань”, принципів впровадження концепції менеджменту знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літературних джерел свідчить, що найбільший внесок у розробку теоретико-методологічних основ менеджменту знань здійснили: А. Уайтхед, Б. Кагут, Б. Куїні, Б.З. Мільнер, В.Л. Макаров, Г. Руус,